

Bøker om tanker og følelser

Hva er følelser (Birte Svartun)

Deichmann skriver:

«Alle barn har et helt register av følelser, men de har ofte problemer med å forstå og formidle dem videre. I boka "Hva er følelser?" blir forskjellige sinnsstemninger satt ord på, samt at fargerike illustrasjoner og korte historier viser barn i ulike situasjoner der de har sterke følelser som: å være glad, sint, trist, redd, misunnelig, ha dårlig samvittighet, flau, ensom og stolt. Boka stiller spørsmål om hva som får man til å føle som man gjør, hvordan man har det inni seg, hva man gjør når man har den følelsen og hva man har lov til å gjøre og ikke gjøre i ulike sinnsstemninger.»

Våre tanker om boken:

Denne boken er laget for å snakke med barn om følelser. Den har for hver følelse ett sett med spørsmål man kan benytte som utgangspunkt for samtale. *Boka kan benyttes som en slags «oppgavebok».*

Boken har historier om barn som opplever hver av følelsene. *Vurder å starte med å lese historien for barnet før du snakker om hvordan barnet opplever det selv og stiller spørsmålene.*

Boken tar opp følelser som godt kan relateres til å være søsken som pårørende. *I tillegg til å snakke om opplevelser i livet generelt kan det være fint å snakke om følelsene knyttet til søsken ved å stille spørsmål som «når er det du blir (følelse) når du er sammen med (bror/søster) da?*

Garmanns sommer (Stian Hole)

Deichmann skriver

«Billedbok om Garmann som snart skal begynne på skolen. Han gruer seg, og prøver å finne ut om de voksne også gruer seg til noe. Garmann undrer seg over liv og død, nåtid og fremtid»

Våre tanker om tema i boken:

En bok full av mulighet til å snakke både om eksistensielle spørsmål og utfordringer barn kan møte. Garmann funderer over de gamle tantene som krymper – eller at han vokser. *En mulighet til å snakke om forandring blant de man har rundt seg. Har man merket at man selv har forandret seg? Foreldre? Søsken?*

Garmann ønsker seg noe når han fanger en mariehøne. *En mulighet for å spørre barn om hva de ønsker seg mest i verden.*

Garmann gruer seg til å begynne på skolen. Tanten sier han har sommerfugler i magen, Garmann lurar på hvordan de kom seg inn. Boken viser et røntgenbilder. *En mulighet for å utforske hva man ser på bildet og hva som er inne i kroppen. Hva man vil se hvis man tar bilde av barnets kropp. Det samme som i andre kropper? Noe annerledes?*

Tanten gruer seg til ikke å kunne gå lenger, Garmann sier hun kan bruke skateboardet. *Fin inngangsport til å snakke om å ikke lenger kunne gjøre noe man gjorde før og hvordan det kan oppleves. Er det noe barnet kunne før det ikke kan lenger?*

Den ene tanten er gammel, og Garmann snakker med henne om døden. Hun forteller om hva hun skal gjøre når hun dør. *En fin inngangsport til å spørre hva barnet tenker skjer når man dør, hva du som forelder tenker og om det er forskjellig når gamle dør og når barn dør.*

Pappaen snakker om å grue seg til å være borte fra familien. *En mulighet til å snakke med barn om hvordan dette er for ham/henne.*

Jeg er livet (Elisabeth Helland Larsen)

Deichmann skriver:

«Gjennom bilder og tekst blir livet og jorden hyllet. Boka tar for seg det å være levende med alle sine nyanser, og forteller om å være tilstede i samspill med naturen, dyr og mennesker. «

Våre tanker om boka

Eksistensiell og filosofisk bok som handler om:

At livet er både å være redd og være lykkelig. *Gir mulighet for å snakke om følelser barna opplever i livet.*

At liv kan være korte eller veldig lange. *Gir mulighet til å snakke om de man kjenner som har et langt liv og de som vil få et kortere liv.*

Om livet som blir til i mammaens mage som vokser. Om barn som blir voksne, lager egne barn og blir gamle. *Gir mulighet til å snakke om det som vanligvis skjer, men også om de sjeldne gangene utviklingen stopper, er annerledes eller går feil vei (ved funksjonstap).*

At alle har sin egen kropp i livet som de kan bruke til ulike ting. *Gir mulighet til å snakke om hva barna kan bruke kroppene sine til og hva søsken kan bruke kroppene sine til.*

Om at døden og livet henger sammen. *Gir mulighet til å snakke om at alle skal dø en gang og hva som skjer når man dør.*

Bøker om søskenrelasjon

Verdens fineste bjørneunger (Sam McBratney)

Deichmann skriver:

«Bjørnemor og Bjørnefar har tre vakre bjørnunger, de fineste bjørningene i hele verden. Det forteller de dem hver kveld når de skal legge seg. Men en dag begynner en av de små å lure, kanskje bjørnemor og bjørnefar er gladere i de to andre enn meg, og så begynner den andre og den tredje å lure også. Bjørningene lurer på hvordan det kan ha seg at de er like fine, og like høyt elsket alle tre.»

Våre tanker om boken:

En bok om å føle seg like elsket av foreldre som søsknene sine.

Om en bjørnefamilie med flere barn. De tre bjørneungene presenteres en etter en. *De er ulike. Her er det en mulighet til å spørre barnet om og snakke om ulikheter og likheter mellom søsken.*

Bjørneungene begynner å gruble på om den ene kan skje er bedre enn en annen og om foreldrene kanskje likte den ene bedre. *Her er en mulighet til å snakke om at barn kan oppleve det sånn og høre med det aktuelle barnet om han/hun opplever det noen ganger.*

Bjørneforeldrene forteller om hvordan de er glade for hvert enkelte barn uansett hvordan de er. *Dette gir foreldre en mulighet til å snakke om sine følelser for barna sine.*

Korleis bli kvitt ei veslesøster og sleppe unna med det (Veronica Erstad)

Deichmann skriver:

«Guri ynskjer seg ei storesøster, men i staden er det ho sjølv som blir storesøster. Veslesøstera tar ikkje stor plass, men ho gjer mykje ut av seg. Guri vil at alt ska vere som før, då det berre var ho og mor. Men ting forsvinn. Små ting forsvinn lettare enn store ting, og søstera hennar er veldig lita. Guri lager ei liste for korleis ho kan blir kvitt veslesøster, som til dømes ved å gje ho til bestemor og bestefar, støvsuge ho opp, og så er ho borte eller putte ho i do og trekkje ned.»

Våre tanker om temaene i boken

Handler om vanskelige følelser knytta til å ha et søsken, og doble følelser fordi det også er bra å ha et.

Innleder med at babyen vokser i magen. *Dette er en mulighet til å snakke om at babyen vokser fra «et lite frø» og at noen ganger skjer det små feil når babyen vokser der inne.*

I boken skriker babyen og vekker hovedpersonen om natten. Babyen gjør også foreldrene trøtte. *En mulighet til å snakke om søsken som skriker eller andre ting som kan være utfordrende for foreldre og søsken.*

Så begynner fortelleren og fantasere om hvordan lillesøsteren kan forsvinne. Og skriver ned ting som savnes etter at lillesøsteren har kommet, blant annet relasjonen til foreldre og besteforeldre. *Her kan man komme inn på at søsken krever tid og oppmerksomhet og hvordan dette er. Boken gir også fin mulighet til å normalisere tanker om at man av og til skulle ønske søsken ikke fantes.*

Et avsnitt av boken omhandler små signaler lillesøster gir til storesøster. Og om at kanskje lillesøster er glad i storesøster. *Dette gir en mulighet til å snakke om hvordan man merker at søsken er glad i hverandre.*

Bøker om sykdom

Lille Lena er lege (Åsa Karsin)

Deichmann skriver

«Lena leker at hun jobber på sykehus. Katten hennes er skadet. Hun finner frem legekofferten, og lillebror er sykepleier. De leker helt til lillebror blir dårlig. Men en lege kan da ikke bli syk! Serien om Lille Lena handler om Lena som leker ulike yrker. Tekst og illustrasjoner har underliggende humor.»

Våre tanker om temaene i boken

I begynnelsen av boken Har katten til Lena skadet seg. Hun finner frem legekofferten. I denne er det mye utstyr. *Dette gir en mulighet til å utforske hva barna har rundt seg av medisinsk utstyr hjemme og hva det brukes til.*

Så leker de lege. De lytter på hjertet og tar på bandasje. *Dette gir en mulighet til på snakke om leger, om leger en har møtt og hva leger kan gjøre for barn.*

Så leker de sykepleier som setter sprøyte. *Dette gir en mulighet til å høre hva barnet tenker om sprøyter, om å få medisin, og sykepleiere kan utforskes på samme måte som legen.*

Så blir både «sykepleieren» og «lillebror» syk. Vanlig feber, vondt i magen og oppkast. *Med utgangspunkt i dette kan man snakke om vanlig sykdom vs. medfødte tilstander. Er man syk da? Hvordan syk da?*

Bøker om døden

Elefanten Tommy (Øystein Runde)

Deichmann skriver:

«En ensom liten elefant undrer seg over hva som vil skje med ham den dagen han forlater verden. Hun lurar på om det vil kile når mark og småkryp kravler gjennom jorden som en gang var ham, om han vil bli en del av blomstene som vokser opp i denne jorden, og om det kanskje finnes noen der ute som kan gjøre ham litt mindre trist. Billedbok for småskole-/mellomtrinnet.»

Våre tanker om tema i boken:

Dette er en bok om døden og om behov for å dele tanker og opplevelser med andre.

Den lille elefanten er sliten og trett. Han vil hvile. *Kanskje man kan trekke en parallell til hvor slitne barns kropp kan bli av sykdom. At kroppen, eller kroppens ulike deler blir utslitt av å holde seg i live. Og at de til slutt trenger hvile.*

Når han legger seg ned synger han en sang han har lært fra mammaen sin om at alt vil ta slutt. Det får ham til å tenke. Elefanten lurar på om han dør den kvelden og hva som vil skje med ham da. *Det er et fint utgangspunkt for å snakke sammen om hva barnet tror, hva du som forelder tror og ikke minst, tankene elefanten har om dette. Når han dør og etter han dør.*

Han sovner og drømmer en drøm som gjør at han, når han våkner, finner en annen elefant som vil høre ham synge om at alt tar slutt. *Boken beskriver behov for nærhet rundt og behov for å dele et*

stort og vanskelig tema med noen andre som også er opptatt av det samme. Kan brukes som inngangspunkt for å snakke om hvor fint det er at man snakker sammen om det man tenker på.

Alle små døde dyr (Ulf Nilsson)

Deichmann skriver

«En vakker sommerdag bestemmer tre barn seg for å starte firmaet Begravelser AS. De skal ta seg av alle døde dyr og insekter som ligger på bakken og i busk og kratt. De tre barna har ulike oppgaver i firmaet: Ester er graveren, Putte er gråteren, og fortelleren skriver dikt. Dette er en tankevekkende og filosofisk bok som beskriver hvordan barn tilnærmer seg og bearbeider store spørsmål gjennom lek.»

Våre tanker om tema i boken:

En bok som nærmer seg døden på ulike måter, både faktuell, praktisk og følelsesmessig.

I begynnelsen sier fortelleren at Ester er modig som ikke er redd for døden. *En fin måte å komme inn på redsel for døden.*

Barna leter etter døde dyr for «hele verden er full av døde». De går rundt og leter og det stilles spørsmål om hva det er å være død at man selv skal dø en gang, og hvordan andre reagerer når noen dør. *Alle disse temaene gir mulighet for å la barnet selv fortelle eller svare på spørsmål.*

I boken starter barna et begravesbyrå. De beskriver hva de gjør i en begravelse og hvordan de som er glade i det døde dyret reagerer. *Dette gir mulighet til å snakke om hvordan det er i et menneskes begravelse og hvordan familien kan reagere.*

Lille Putte i boken gråter når en kanin begraves og lurar på hvordan han vil ha det når han begraves. I boken snakker barna om hva han kan ha med seg i kista. *En mulighet til å snakke om hva man selv vil ha med i egen eller søskens kiste.*

Dødenboka (Pernilla Stalfelt)

Deichmann skriver:

«Gjennom sider fylt med små, naivistiske tegninger og enkle kommentarer, diskuteres her døden på en uhøytidelig måte. Stalfelt er kjent for sin humoristiske og originale behandling av små og store tema.»

Våre tanker om boka:

En bok med fakta som bidrar til refleksjon om døden. Om hva folk tror og gjør knyttet til døden og begravelser.

Setter ord på at døden er vanskelig å tenke på. *Gir åpning for å høre hva barnet opplever. "Hvordan er det for deg å tenke på døden?"*

Forteller litt om hva som skjer når noen dør og at mennesker i alle aldre kan dø. *Gir åpning for å snakke om hvem man kjenner som er døde og hvorfor de døde. Også om hvem man tror kan vil leve lenge og de som ikke vil det.*

Tar opp ulike oppfatninger av hva som skjer etter døden. *Gir mulighet til å snakke om hva barnet tror, og hva foreldrene tror.*

Boken går igjennom hva som skjer i en begravelse, både praktisk og følelser. *Her kan man snakke om hvordan man selv synes det skal være i en begravelse for eksempel for søsken.*

I boken nevnes ulike måter å minnes folk på. *Her kan man snakke om hvordan man minner familiemedlemmer som er døde (foreldre kan dele hva de gjør) og men kan gå inn på hva man vil gjøre for å minnes familiemedlemmer/søsken i fremtiden.*

Hvordan snakker man om døden? (Anna Fiske)

Deichmann skriver:

“Denne boka tar for seg et tema som barn er nysgjerrige på, og voksne kanskje synes det er vanskelig å snakke om, nemlig døden. For hva skjer egentlig med kroppen når man dør? Hva er en begravelse? Og hvorfor må vi egentlig dø? Anna Fiske har en helt unik formidlingsevne, og i Hvordan snakker man om døden? snakker hun til barna i øyehøyde og tar dem på alvor, samtidig som hun evner å skrive hjertevarmt, inkluderende og til og med morsomt. En samtalestarter for alle som har spørsmål om døden, eller kjenner noen som har gått bort. Sakprosa/bildebok for førskolebarn/småskoletrinnet.”